

Sygnatura akt II S 32/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2013 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Andrzej Krawiec (spr.)

Sędziowie: SSA Robert Wróblewski

SSA Jerzy Skorupka

po rozpoznaniu w sprawie **V Ds. 36/12/Sp** Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze

skargi pokrzywdzonych

A. i G. S.

wniesionej w dniu 17 października 2013 roku, na naruszenie ich prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki

na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004 r., nr 179, poz.1843).

postanawia

I. stwierdzić, że w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w Jeleniej Górze pod sygnaturą V Ds. 36/12/Sp nastąpiła przewlekłość postępowania;

II. przyznać skarżącemu A. S. i skarżącej G. S. od Skarbu Państwa - Prokuratura Apelacyjna we Wrocławiu sumę pieniężną w wysokości po 3000 (trzy tysiące) złotych dla każdego ze skarżących;

III. dalej idące żądanie skargi oddalić;

IV. zwrócić A. S. i G. S. uiszczone przez nich opłaty w wysokości po 100 (sto) złotych.

UZASADNIENIE

A. i G. S. wnieśli skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w Jeleniej Górze pod sygnaturą V Ds. 36/12/Sp, domagając się:

1. stwierdzenia przewlekłości postępowania w wyżej wymienionej sprawie;

2. wydania Prokuratorowi prowadzącemu postępowanie zaleceń dotyczących podjęcia niezwłocznych działań w celu przyspieszenia postępowania i wniesienia aktu oskarżenia do Sądu przeciwko osobom, co do których postępowanie jest prowadzone

3. przyznania odszkodowania od Skarbu Państwa po 20 000 zł.

W odpowiedzi na skargę Prokurator Okręgowy w Jeleniej Górze oraz Prokurator Apelacyjny we W. wnieśli o jej oddalenie jako niezasadnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesiona przez A. i G. S. skarga zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Skarga dotycząca stwierdzenia, że w postępowaniu przygotowawczym nastąpiła przewlekłość może zostać uwzględniona wówczas, gdy są podstawy do przyjęcia, że na skutek działania lub bezczynności prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze, naruszone zostało prawo strony do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sadowym bez nieuzasadnionej zwłoki, Dz. U. 2004 Nr 179 poz. 1843).

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, trzeba – zgodnie z art. 2 tejże ustawy – mieć na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze, uwzględniając charakter owej sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Ustawa nie określa wprost jaki okres oczekiwania na zakończenie postępowania przygotowawczego należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie podkreśla się natomiast, że „... zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności. Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10).

Skarga wniesiona przez A. i G. S. jest już czwartą w kolejności skargą na przewlekłość postępowania w sprawie V Ds. 36/12/Sp prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w Jeleniej Górze. Sąd Apelacyjny wcześniej trzykrotnie badał sprawność tego postępowania przygotowawczego, konsekwentnie stwierdzając naruszenie prawa skarżących do rozpoznania przedmiotowej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (sygn. akt II S 6/13, 7/13 i 20/13).

Sąd Apelacyjny w obecnym składzie przekonanie to podziela. Postępowanie przygotowawcze w sprawie V Ds. 36/12/Sp zostało wszczęte **8 maja 2009 roku**. Prowadzone jest zatem od ponad 4 lat, było wielokrotnie przedłużane i do dnia dzisiejszego nie udało się go zakończyć.

Postępowanie przygotowawcze pierwotnie zostało wszczęte przez Prokuraturę Rejonową dla Wrocławia – Krzyków. W grudniu 2011 roku sprawa została przekazana do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, aby w styczniu 2012 roku powrócić do wskazanej Prokuratury Rejonowej z zaleceniem uporządkowania zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. W dniu 24 maja 2012 roku sprawa została przejęta do prowadzenia przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu. Następnie mocą decyzji Prokuratora Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2012 r. (motywowaną uniknięciem zarzutów o braku bezstronności) została przekazana do Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze.

Konsekwencją takiego procedowania była bezczynność organów ścigania przez znaczny okres czasu. Nastąpiła ona co najmniej od grudnia 2011 roku. Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny owej daty wiąże się ze zwróceniem akt przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu Prokuraturze Rejonowej dla Wrocławia – Krzyków w celu uporządkowania materiału dowodowego. Występujący w sprawie nieład był niebagatelny skoro został uporządkowany dopiero w dniu 24 maja 2012 roku, kiedy to akta sprawy zostały zwrócone Prokuraturze Okręgowej we Wrocławiu. Oczywistym jest, że dezorganizacja będąca następstwem bezczynności organów prowadzących postępowanie spowodowała niemożność dalszego sprawnego prowadzenia śledztwa. Dalsze decyzje o przekazywaniu przedmiotowej sprawy pomiędzy poszczególnymi jednostkami Prokuratury i w konsekwencji konieczność zapoznawania się ze sprawą przez kolejnych referentów, sprawność postępowania skutecznie hamowały.

Nie ulega wątpliwości, że ocena, czy w konkretnej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, nie powinna ograniczać się wyłącznie do jego długości, należy bowiem również uwzględniać specyfikę danej sprawy i niezbędność

podejmowanych w niej czynności procesowych. Przeprowadzenie analizy wszystkich tych okoliczności daje jednak podstawę do stwierdzenia, że postępowanie w niniejszej sprawie jest nie tylko długotrwałe, ale również było prowadzone w sposób rozwlekły, ponad konieczność niezbędną do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych i tym samym zakończenia postępowania.

Sąd Apelacyjny nie stracił z pola widzenia podnoszonych przez oskarżyciela publicznego w odpowiedzi na skargę argumentów o wielowątkowym i skomplikowanym charakterze sprawy. Okoliczności te jednakże nie są w stanie skutecznie podważyć przekonania o występującej w niej nieuzasadnionej przewlekłości postępowania przygotowawczego. To na Prokuratorze, jako organie prowadzącym lub nadzorującym śledztwo wymagające zwiększonego nakładu sił i środków, ciąży obowiązek jego sprawnego zorganizowania, tak by wydanie decyzji merytorycznej (najczęściej w postaci skierowania aktu oskarżenia do Sądu) nastąpiło w możliwie krótkim czasie. Trzeba bowiem pamiętać, że śledztwo jest pierwszym etapem postępowania, po którym zazwyczaj następuje etap postępowania sądowego, który również wymaga odpowiedniego czasu.

Stwierdzenie przewlekłości postępowania przygotowawczego uzasadnia uwzględnienie żądań skarżących o przyznanie im kwot pieniężnych na podstawie art. 12 ust. 4 powołanej ustawy. Biorąc pod uwagę przyczyny i skutki naruszenia prawa skarżących do rozpoznania ich sprawy bez zbędnej zwłoki, uwzględniając wszystkie okoliczności sprawy, a nadto kwoty przyznane innym pokrzywdzonym w tej samej sprawie, w ocenie Sądu Apelacyjnego sumą właściwą, która w pełni zrekompensuje krzywdę wynikającą z naruszenia owego prawa, jest kwota 3000 zł dla każdego ze skarżących. W ocenie Sądu Apelacyjnego zasądzona kwota 3000 złotych stanowić będzie słuszną rekompensatę za stwierdzoną przewlekłość postępowania, dalej zaś idące żądanie pokrzywdzonych jako bezzasadne należało oddalić.

Sąd Apelacyjny podobnie jak w poprzednio rozpoznawanych sprawach w tym samym przedmiocie, mimo sformułowanego przez skarżących żądania wydania oskarżycielowi publicznemu stosownych zaleceń dotyczących przyspieszenia postępowania przygotowawczego, nie uznał za konieczne, aby wydać takie zalecenia. Jest bowiem rzecz oczywista, że prowadzący śledztwo mając przede wszystkim na uwadze specyfikę sprawy, ale również bacząc na wszystkie orzeczenia Sądu Apelacyjnego, spowodowane kolejno wnoszonymi skargami w tej samej kwestii, powinien dążyć do koncentracji materiału dowodowego w najkrótszym możliwym czasie i w konsekwencji merytorycznego zakończenia postępowania przygotowawczego.

O zwrocie opłaty orzeczono na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o skardze.